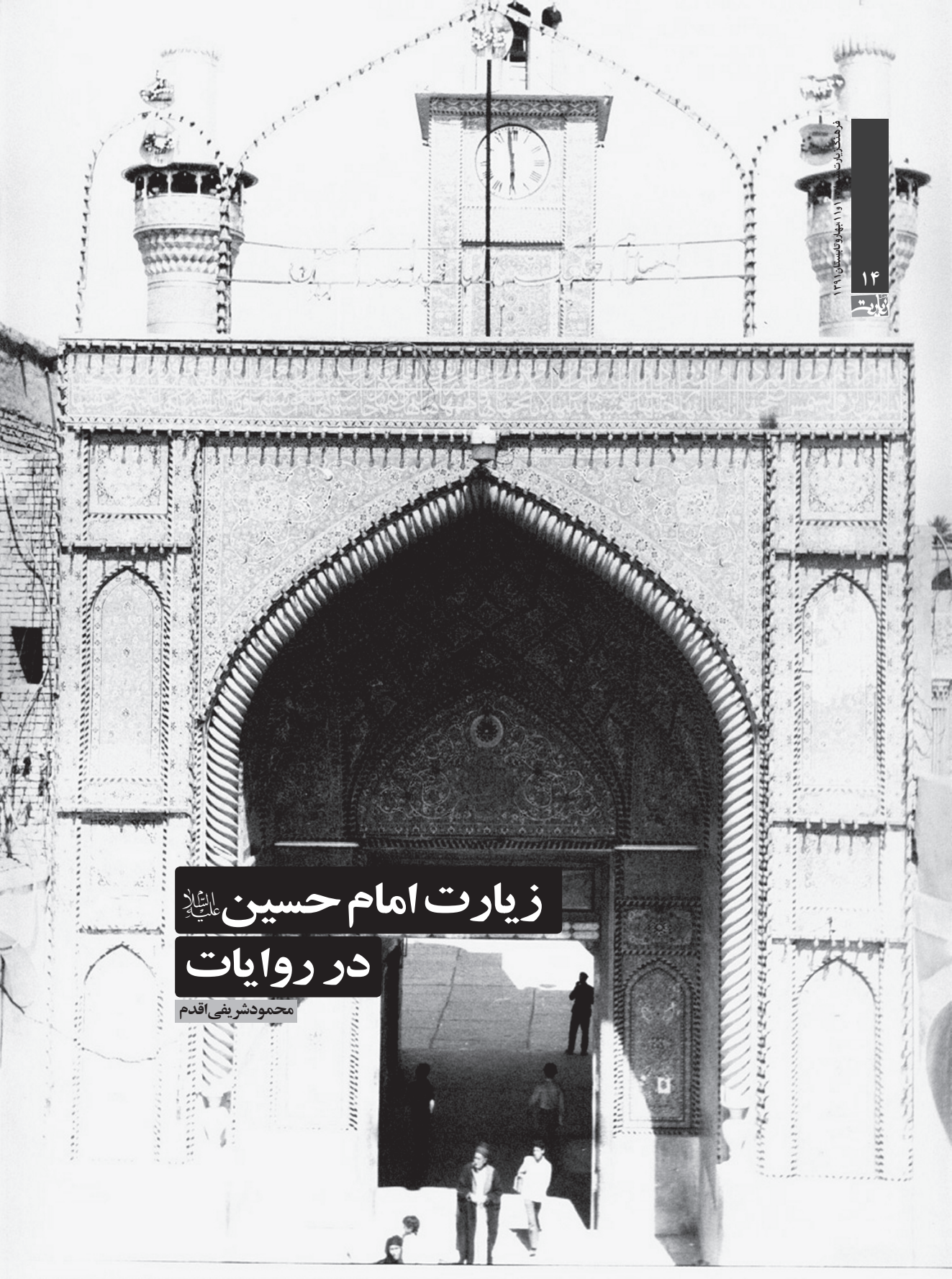

زیارت امام حسین علیه السلام

در روایات

محمود شریفی اقدام

از آن جا که آثار زیارت امام حسین علیه السلام در روایات بسیار است و مطرح کردن و دسته‌بندی آنها و نقل قول حتی نمونه‌هایی از آنها در یک مقاله نمی‌گنجد، بر آن شدیم در این نوشته فقط به دسته‌بندی کلی روایات بسنده کرده و اشاره‌ای به نمونه‌ای از این روایات کنیم. با یک نگاه کلی به روایات مربوط به زیارت امام حسین علیه السلام می‌توان آنها را چنین دسته‌بندی کرد:

دسته اول

روایات در مقام بیان آثار دنیوی و اخروی زیارت سرور شهیدان علیهم السلام بسیار است. نگارنده با یک نگاه اجمالی به این نتیجه رسید که بیش از پنجاه اثر دنیوی و اخروی برای زیارت آن حضرت بیان شده است که در این جا نمونه‌هایی از روایات در هر دو بخش بیان می‌شود:

الف. روایاتی که آثار اخروی را بیان می‌کنند

۱. امام موسی بن جعفر علیه السلام فرمود: «من زار الحسین صلی الله علیه عارفاً بحقه غفر الله له ما تقدّم و ما تأخر»؛ کسی که قبر امام حسین علیه السلام که درود خدا بر او باد را زیارت کند، در حالی که عارف به حق او باشد، خداوند گناهان گذشته و آینده او را می‌بخشد.

۲. امام علی علیه السلام می‌فرماید: «یوکل الله سبحانه بقبر الحسین بن علی اربعة آلاف ملک شعناً غیراً یستغفرون له، و یدعون لمن جاء»؛ خداوند سبحان چهار هزار فرشته آشفته و غبار آلود را مأمور قبر مقدس امام حسین علیه السلام کرده که برای زائر آن بزرگوار استغفار می‌نمایند و برای کسی که کنار آن قبر می‌آید دعا می‌کنند.

۳. امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «ان فاطمة بنت محمد صلی الله

از امام صادق علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: در روز قیامت زائران امام حسین علیه السلام بر مردم برتری و فضیلت دارند. پرسیدم فضیلت آنان بر دیگران چیست؟ فرمود: آنان چهل سال زودتر از بقیه وارد بهشت می‌شوند، در حالی که بقیه مردم در حساب‌رسی و ایستگاه هستند.

- ت‌حضر زوّار قبر الحسین فتستغفر لهم ذنوبهم»^۲؛ همانا فاطمه علیها السلام دختر پیامبر صلی الله علیه و آله در کنار زائرین قبر امام حسین (در قیامت) حاضر می‌شود و برای بخشش گناهان آنان طلب آمرزش می‌کند. آیا ممکن حضرت فاطمه با آن عظمت برای کسی آمرزش بخواند و او آمرزیده نشود؟!
۴. عن سیف التّمّار ابی عبدالله علیه السلام قال: سمعته یقول: «زائر الحسین مشفّع یوم القیامة لمائة رجل کلّهم قد وجبت لهم النار ممن کان فی الدنیا من المسرّفین»^۳؛ سیف تمّار می‌گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: زائر امام حسین علیه السلام در قیامت، از صد نفر که بر همه آنها آتش واجب شده، از کسانی که در دنیا از اسراف کنندگان بودند، شفاعت می‌کند.
۵. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «من زار الحسین بعد موته فله الجنة»^۴؛ کسی که امام حسین علیه السلام را بعد از شهادتش زیارت کند، بهشت از آن اوست.
۶. امام سجّاد علیه السلام فرمود: امام حسین که درود خدا بر او باد به پیامبر خدا عرض کرد: ای پدر! پاداش کسی که ما را زیارت کند چیست؟ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: فرزندم! کسی که مرا و پدرت و برادرت و تو را در زمان حیات یا مرگ زیارت کند، بر من حق پیدا می‌کند که من روز قیامت او را زیارت کنم و او را از گناهانش رهایی بخشم و او را وارد بهشت کنم.^۵
۷. عبید بن زاره گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: در روز قیامت زائران امام حسین علیه السلام بر مردم برتری و فضیلت دارند. پرسیدم فضیلت آنان بر دیگران چیست؟ فرمود: آنان چهل سال زودتر از بقیه وارد بهشت می‌شوند، در حالی که بقیه مردم در حساب‌رسی و ایستگاه هستند.^۶
۸. محمد بن مسلم گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: ثواب کسی که به زیارت امام حسین علیه السلام بیاید چیست؟ امام فرمود: کسی از روی شوق و علاقه به امام، او را زیارت کند، از بندگان بزرگوار است و زیر پرچم امام حسین علیه السلام خواهد تا او را وارد بهشت نماید.^۷
۹. ابواسامه گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود: کسی که می‌خواهد همسایه پیامبرش صلی الله علیه و آله و همسایه امام علی و حضرت فاطمه علیها السلام باشد، زیارت امام حسین علیه السلام را رها نسازد.^۸
۱۰. عن ابی جعفر علیه السلام قال: «زیارة الحسین تعدل حجة مبرورة مع رسول الله صلی الله علیه و آله»^۹؛ امام باقر علیه السلام فرمود: زیارت امام حسین علیه السلام برابر است با حج نیکو و کاملی که همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله انجام گیرد.
۱۱. امام صادق علیه السلام فرمود: «من أتى قبر الحسین عارفاً بحقه، کان کمن حج ثلاث حجج مع رسول الله»^{۱۰}؛ کسی که برای زیارت قبر امام حسین علیه السلام با شناخت حق او بیاید، همانند کسی است که سه حج با رسول خدا صلی الله علیه و آله به جا آورده است.

۱۲. امام صادق علیه السلام به حذیفه، پسر منصور فرمود: چند بار حج انجام داده‌ای؟ گفتم: نوزده بار. امام فرمود: اگر بیست و یک بار حج انجام دهی، همانند کسی خواهی شد که امام حسین علیه السلام را زیارت کرده است.^{۱۱}

۱۳. امام صادق علیه السلام فرمود: کسی که امام حسین علیه السلام را زیارت کند، خداوند برای او هشتاد حج نیکو خواهد نوشت.^{۱۲}

۱۴. حنان بن سدیر می‌گوید: از امام صادق علیه السلام از زیارت امام حسین علیه السلام پرسیدم؛ فرمود: برابر با ده حج است؛ گفتم ده حج؟! فرمود: برابر با بیست حج؛ گفتم: بیست حج؟! فرمود: سی حج؛ عرض کردم: سی حج؟! فرمود: چهل حج؛ گفتم: چهل حج؟! ... و این گفت و گو همین‌طور ادامه داشت تا به صد حج رسید. راوی گوید: امام ساکت شد و اگر من ادامه می‌دادم، امام بیشتر می‌فرمود.

۱۵. از پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله روایت شده که جبرئیل به من گفتم: امام حسین علیه السلام مورد ظلم و ستم قرار می‌گیرد و از حق خودش منع می‌شود و خاندانش شهید می‌شوند و اسب‌ها بدن مقدس او را زیر سم خود له می‌کنند و اموالش غارت می‌گردد و زن‌ها و کودکانش به اسارت برده می‌شوند. بدنش خون‌آلود دفن می‌شود و او را غریبان دفن خواهند کرد. من گریستم و گفتم: آیا کسی او را زیارت می‌کند؟ جبرئیل گفت: او را غریبان زیارت خواهند کرد. گفتم: ثواب کسی که او را زیارت کند چیست؟ جبرئیل گفت: برای او ثواب هزار حج و هزار عمره نوشته می‌شود که همه آنها را با تو انجام داده باشد؛ در این هنگام خنده بر لبانم نشست.^{۱۳}

۱۶. از امام صادق علیه السلام نقل شده است که فرمود: کسی که امام حسین علیه السلام را در حالتی که نسبت به حق او شناخت داشته باشد زیارت کند، ثواب هزار حج مقبول و هزار عمره مقبوله داده می‌شود و گناهان گذشته و آینده او بخشیده می‌شود.^{۱۴}

در حدیث دیگری امام صادق علیه السلام به یکی از دوستانش می‌فرماید: اگر امام حسین علیه السلام را زیارت کنی، ثوابش از آنچه تو داری برتر است. آن شخص با شگفتی می‌پرسد: این همه فضیلت دارد؟! امام می‌فرماید: بله؛ به خدا قسم اگر فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام و قبرش را به شما بگویم، شما حج را به کلی رها می‌کنید و هیچ کس از شما حج (مستحبی) انجام نخواهد داد!^{۱۵}

در این جا این سؤال پیش می‌آید که چرا روایات در باب ثواب زیارت امام حسین علیه السلام تا این اندازه مختلف است؛ یعنی از یک حج و عمره تا هزار حج و عمره. چگونه می‌شود همه این احادیث را جمع کرد؟

پاسخ: روشن است که زیارت‌های امام حسین علیه السلام بسیار گوناگون و دارای درجات بسیار است. چون اولاً نیت‌های زائران گوناگون است و در احادیث هم تأکید شده است که اعمال و رفتار، با نیت انسان سنجیده می‌شود: «انما الاعمال بالنیات».

ثانیاً مالی که زائران با آن به زیارت می‌روند، از نظر پاکی و ناپاکی و شبهه‌ناک بودن، تفاوت دارد. ثالثاً کیفیت رفتن به زیارت هم گوناگون است. بعضی‌ها با پای پیاده فرسنگ‌ها راه را می‌پیمایند، مانند کسانی که پیاده برای زیارت اربعین امام حسین علیه السلام می‌روند و عده‌ای نیز با مرکب به این زیارت مشرف می‌شوند.

رابعاً کیفیت زیارت‌ها هم از نظر درجه و اخلاص و توجه و سازندگی و تربیت روح انسان‌ها مختلف است. از این رو می‌بینم در بعضی روایات آمده است کسی که امام را «عارفاً بحقه» زیارت کند، فلان قدر ثواب دارد و در بعضی از روایات آمده است که اگر برای رضای خدا و بدون نیت ریا و شرارت و سر و صدا و تکبر زیارت کند، برای هر قدمی که می‌گذارد، یک حج نوشته می‌شود و وقتی قدم را بلند می‌کند، ثواب یک عمره نوشته می‌شود.^{۱۶} خامساً اوقات زیارت هم از نظر ارزش و فضیلت مختلف است؛ همانند روز جمعه، روز عاشورا، نیمه شعبان، بعضی از روزهای عید و روز عاشورا و... بنابراین طبیعی است که ثواب آنها هم گوناگون باشد.

ب. روایاتی که آثار دنیوی را بیان می‌کند

۱. ابوصباح کتانی گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود: «انّ الی جانبکم قبراً ما آتاه مکروب إلاّ نفس الله کرّبه و قض حاجته...»^{۱۷}؛ همانا در کنار شما قبری وجود دارد که هیچ اندوهگینی به زیارت او نمی‌آید، مگر این که خدا اندوه او را برطرف کرده و حاجت او را برآورده سازد.

۲. امام حسین علیه السلام فرمود: من کشته اشکم و اندوهگین کشته شدم و بر خداوند است که اندوهگین پیش من نیاید، جز این که خداوند غم او را برطرف کند و آن شخص با قلبی شاد به سوی خانواده‌اش بازگردد.^{۱۸}

۳. امام باقر علیه السلام فرمود: «مروا شیعتنا بزیارة الحسین علیه السلام فانّ اتیانه یزید فی الرزق و یمدّ فی العمر و یدفع مدافع السوء و اتیانه مفترض علی کل مؤمن یقرّ للحسین علیه السلام بالامامة من الله»^{۱۹}؛ شیعیان ما را دستور دهید به زیارت امام حسین علیه السلام بروند؛ زیرا زیارت آن بزرگوار روزی را

زیاد می‌کند و عمر را طولانی می‌گرداند و پیشامدهای بد را برطرف می‌کند و زیارت او بر هر مؤمنی که معتقد به امامت آن حضرت از طرف خداست، واجب است.

۴. امام صادق علیه السلام به عبدالملک خثعمی فرمود: ای عبدالملک! زیارت امام حسین بن علی علیه السلام را وامگذار و اصحاب خود را دستور بده که امام را زیارت کنند که در این صورت خداوند عمر تو را طولانی می‌کند و روزی تو را فزونی می‌بخشد و زندگی تو را سعادت‌مند می‌کند و تو نمی‌میری، مگر با خوشبختی و تو را جزء سعادتمندان می‌نویسند.^{۲۰}

۵. محمد بن مسلم گوید: از امام باقر و امام صادق علیه السلام شنیدم که می‌فرمودند: «ان الله عوض الحسين من قتله ان جعل الامامة في ذريته و الشفاء في تربته و اجابة الدعاء عند قبره و لاتعد ايام زائريه جائياً راجعاً من عمره»^{۲۱}؛ خداوند در مقابل شهادت امام حسین علیه السلام در راه خدا، امامت را در ذریه او و شفا و درمان را در تربت و اجابت دعا را در کنار قبرش قرار داد و علاوه بر اینها روزهای زائران را در رفت و برگشت، از عمرشان حساب نمی‌شود.

۶. عبدالله بن هلال گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم:

فدایت شوم! کمترین پاداش زیارت امام حسین علیه السلام چیست؟ فرمود: ای عبدالله! کمترین پاداشش این است که خداوند او را و مالش را حفظ می‌کند تا این که به سوی خانواده‌اش بازگردد. پس در روز قیامت، خداوند او را بیشتر حفظ خواهد کرد.^{۲۲}

در روایت دیگری آمده است که امام صادق علیه السلام فرمود: فرشتگان دور زائر امام حسین علیه السلام را می‌گیرند تا او را از شر شیاطین جن و انس حفظ کنند تا وقتی که به زیارت برود و بازگردد.^{۲۳}

شیعیان ما را دستور دهید به زیارت امام حسین علیه السلام بروند؛ زیرا زیارت آن بزرگوار روزی را زیاد می‌کند و عمر را طولانی می‌گرداند و پیشامدهای بد را برطرف می‌کند و زیارت او بر هر مؤمنی که معتقد به امامت آن حضرت از طرف خداست، واجب است.

حسین علیه السلام باشد، ما می‌دانیم که او محبت اهل بیت را دارد و از اهل بهشت خواهد بود و کسی که زائر امام حسین علیه السلام نباشد، ایمانش ناقص است.^{۲۶}

۲. جفاکار شمرده شدن؛ امام باقر علیه السلام به یکی از اصحاب فرمود: «کم بینکم و بین قبر الحسین؟ قال: ستة عشر فرسخاً، قال: أو ما تأتونه؟ قلت: لا، قال: ما أجفاکم!»^{۲۷}؛ فاصله شما با قبر امام حسین علیه السلام چقدر است؟ عرض کردم: شانزده فرسخ؛ فرمود: به زیارت او می‌آیید؟ گفتم: نه، امام فرمود: چقدر جفاکار هستید!

مرد دیگری خدمت آن امام بزرگوار آمد و صحبت از قبر امام حسین علیه السلام شد. امام فرمود: به زیارت قبر امام می‌آیید؟ مرد گفت: بله، ما سالی یک بار برای زیارت امام می‌آییم. امام باقر علیه السلام فرمود: شما اهل کوفه چقدر جفاکارید! اگر من جای شما بودم، هیچ نمازی را در کنار قبر او از دست

نمی‌دادم.^{۲۸} (یعنی سعی می‌کردم همه نمازها را در کنار قبر امام حسین علیه السلام به جا آورم).

۳. محروم از خیر بودن؛ حنان بن سدیر می‌گوید: خدمت امام باقر علیه السلام بودم که مردی وارد شد و سلام کرد و نشست. امام فرمود: از کدام شهر هستید؟ آن مرد گفت: از اهل کوفه‌ام و از دوستان شما می‌باشم. امام به او فرمود: آیا هر هفته امام حسین علیه السلام را زیارت می‌کنی؟ گفت: نه؛ فرمود: در هر ماه چطور؟ گفت: نه؛ فرمود: هر سال چطور؟ گفت: نه. امام باقر علیه السلام فرمود: تو از خیر و خوبی محرومی!^{۲۹}

امام صادق علیه السلام نیز فرمود: کسی که قبر امام حسین علیه السلام را زیارت نکند، از خیر بسیار زیادی محروم شده و یک سال از عمرش کم خواهد شد.^{۳۰}

◆ در حدیث دیگری امام باقر علیه السلام فرمود: هر کس می‌خواهد بداند که از اهل بهشت است، محبت ما را بر قلبش عرضه کند؛ اگر پذیرفت، پس او مؤمن است، و کسی که دوستدار ما اهل بیت باشد، به زیارت قبر امام حسین علیه السلام رغبت و اشتیاق پیدا می‌کند. پس هر کس زائر امام حسین علیه السلام باشد، ما می‌دانیم که او محبت اهل بیت را دارد و از اهل بهشت خواهد بود و کسی که زائر امام حسین علیه السلام نباشد، ایمانش ناقص است.

۴. از اهل آتش بودن؛ هارون بن خارجه گوید: از امام صادق علیه السلام در مورد کسی که زیارت را بدون دلیل ترک کند، پرسیدم؟ فرمود: چنین کسی از اهل آتش است.^{۳۱}
۵. شیعه نبودن؛ امام صادق علیه السلام فرمود: «من لم یأت قبر الحسین - و هو یزعم أنه لنا شیعة - حتی یموت فلیس لنا بشیعة، و ان کان من اهل الجنة فهو من ضیفان اهل الجنة»^{۳۲}؛ کسی که معتقد است شیعه ما اهل بیت است و تا زمان مرگ به زیارت امام حسین علیه السلام نیاید، او شیعه ما نیست، و اگر از اهل بهشت شود، از میهمانان اهل بهشت خواهد بود.
۶. ترک حق الله؛ علی بن میمون گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود: اگر کسی هزار بار حج انجام دهد، ولی به زیارت قبر حسین بن علی علیه السلام نیاید، حقی از حقوق الهی را ترک کرده است. وقتی از امام سؤال شد چطور، فرمود: حق امام حسین علیه السلام بر هر مسلمانی واجب است.^{۳۳}
۷. رانده شده رسول خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام بودن؛ حلبی در ضمن حدیثی طولانی از امام صادق علیه السلام روایت می کند: به امام عرض کردم: فدایت شوم! در مورد کسی که زیارت امام حسین علیه السلام را ترک کند با این که توان آن را دارد، چه می فرماید؟ فرمود: من می گویم او عاق پیامبر و اهل بیت خواهد بود.^{۳۴}

دسته سوم

تشویق به زیارت و این که نماز در کنار قبر آن حضرت، ثواب بسیار دارد: «یا فلان ما یمنعک اذا عرضت لک حاجة ان تأتي قبر الحسین فتصلی عنده أربع رکعات ثم تسأل حاجتک؟ فإن الصلوة الفریضة عنده تعدل حجة و النافلة تعدل عمرة»^{۳۵}؛ چه چیز مانع تو می شود که وقتی نیاز پیدا کردی، کنار قبر امام حسین علیه السلام بیایی و چهار رکعت نماز بخوانی، سپس حاجت و نیاز خود را مطرح کنی؛ زیرا نماز واجب کنار قبر امام حسین علیه السلام برابر با ثواب یک حج، و نماز مستحب برابر با ثواب یک عمره است.

در روایات دیگری از امام صادق علیه السلام آمده است که آن حضرت درباره زیارت امام حسین علیه السلام به مفضل فرمود: بعد از زیارت رو به نماز بیاور که برای تو در برابر هر رکعتی که به جا آوری، ثواب کسی داده می شود که هزار حج و هزار عمره انجام دهد و هزار بنده را آزاد کند و همانند این است که هزار بار همراه پیامبر مرسل (در عرفات) وقوف کرده باشد.^{۳۶}

دسته چهارم

روایاتی است که تأکید دارند شیعیان، زیارت امام حسین علیه السلام را حتی در حال خوف هم ترک نکنند:

امام صادق علیه السلام به معاویه بن وهب فرمود: «با معاویه لاتدع زیارة قبر الحسین لخوف، فإن من تركه رأى من الحسرة ما يتمنأ ان قبره كان عنده...»^{۳۷}؛ ای معاویه! زیارت امام حسین علیه السلام را به سبب ترس رها نکن؛ زیرا کسی که آن را ترک کند، حسرت می خورد. حسرت کسی که آرزو می کند کاش قبرش کنار قبر امام حسین علیه السلام بود... آیا دوست نداری خداوند تو را در میان کسانی ببیند که رسول خدا و علی و فاطمه و امامان علیهم السلام برای او دعا می کنند؟! آیا دوست نداری از کسانی باشی که با بخشش گناهان گذشته باز می گردد و هیچ گناهی پشت سر او نیست؟! آیا دوست نداری فردا از کسانی باشی که رسول خدا صلی الله علیه و آله با آنها مصافحه می کند؟!

و در حدیث دیگری آمده که امام باقر علیه السلام به محمد بن مسلم فرمود: آیا به زیارت قبر امام حسین علیه السلام می آیی؟ عرض کرد: بله، ولی با ترس. امام فرمود: سخت تر از این نمی شود، ولی بدان ثواب زیارت در حال ترس به اندازه

همان ترس است و کسی که در آمدن به زیارت، ترس داشته باشد، خداوند او را در روز قیامت از ترس خودش ایمن می گرداند در روزی که مردم در مقابل پروردگار جهانیان به پا می خیزند، و او با بخشش باز می گردد و فرشتگان بر او سلام می کنند و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله او را زیارت و برای او دعا می کند و او با نعمتی و فضلی از طرف خدا باز می گردد که هیچ بدی به او نمی رسد و رضوان الهی پشت سر اوست.

◆ چه چیز مانع تو می شود که وقتی نیاز پیدا کردی، کنار قبر امام حسین علیه السلام بیایی و چهار رکعت نماز بخوانی، سپس حاجت و نیاز خود را مطرح کنی؛ زیرا نماز واجب کنار قبر امام حسین علیه السلام برابر با ثواب یک حج، و نماز مستحب برابر با ثواب یک عمره است.

دسته پنجم

احادیثی است که ثواب رفتن به زیارت امام حسین علیه السلام با پای پیاده را بیان می‌کنند: امام صادق علیه السلام فرمود: «من أتى قبر الحسين ماشياً كتب الله له بكل خطوة الف حسنة و محاه عنه الف سيئة و رفع له الف درجة...»^{۳۸}؛ کسی که با پای پیاده به زیارت امام حسین علیه السلام بیاید، خداوند برای هر قدمش هزار حسنه می‌نویسد و هزار کار زشت را از نامه اعمال او پاک می‌کند و او را هزار درجه بالا می‌برد.

و در روایت دیگری این نکته را افزود: ... و هنگامی که به زیارت آمد، خداوند دو فرشته را مأمور می‌کند که آنچه کار خیر از او سر می‌زند را بنویسند و آنچه کار زشت و غیر آن مرتکب می‌شود ننویسند. پس هنگامی که بازگشت، با او وداع می‌کنند و می‌گویند: ای دوست خدا! تو بخشیده شده هستی؛ تو از حزب الله و حزب رسول خدا و اهل بیت او هستی، سوگند به خدا تو هیچ‌گاه آتش را به چشمت نخواهی دید و آتش هم تو را نمی‌بیند و تو را هرگز در خود فرو نمی‌برد.^{۳۹}

دسته ششم

احادیثی که به زیارت در هر روز یا هفته یا دست کم ماهی یک بار سفارش می‌کنند: ابو حمزه ثمالی گوید: از امام سجاد علیه السلام درباره زیارت امام حسین علیه السلام پرسیدم؛ فرمود: «زره كل يوم، فان لم تقدر فكل جمعة، فان لم تقدر فكل شهر، فمن لم يزره فقد استخف بحق رسول الله صلى الله عليه وآله»^{۴۰}؛ هر روز او را زیارت کن، اگر نتوانستی هر هفته و گرنه پس هر ماهی یک بار او را زیارت کن. پس کسی که او را زیارت نکند، نسبت به حق رسول خدا بی توجهی کرده و آن را کوچک شمرده است.

در روایت دیگری امام صادق علیه السلام فرمود: ای حنان بن سدید! اباعبدالله را در هر ماه یک بار زیارت می‌کنی؟ گفت: نه؛ فرمود: هر دو ماه چطور؟ گفت: نه؛ فرمود: هر سال چطور؟ گفت: نه؛ امام فرمود: چقدر نسبت به آقای خودتان جفا روا می‌دارید!^{۴۱}

دسته هفتم

روایاتی هستند که ثواب زیارت امام را در روزهای خاص بیان می‌کنند. نمونه‌هایی از این احادیث هم بیان می‌شود:

۱. زیارت نیمه شعبان. امام زین العابدین علیه السلام فرمود: «من زار الحسين ليلة النصف من شعبان،

صافحه روح اربعة و عشرين ألف نبی کلهم یسأل الله زیارت تلك اللیلة»^{۴۲}؛ کسی که امام حسین علیه السلام را در شب نیمه شعبان زیارت کند، روح بیست و چهار هزار پیامبر با او مصافحه می‌کنند و همه آنها از خدا می‌خواهند که زیارت آن شب را نصیب آنان کند.

۲. شب و روز عرفه. امام صادق علیه السلام به بشیر فرمود: «یا بشیر إن المؤمن اذا أتى قبر الحسين یوم عرفه و اغتسل من الفرات ثم توجه الیه كتب الله له بكل خطوة حجة بمناسکها و لا اعلمه الا قال: و غزوة»^{۴۳}؛ ای بشیر! مؤمن هنگامی که روز عرفه به زیارت قبر امام حسین علیه السلام بیاید و از آب فرات غسل کند، سپس به طرف قبر آن بزرگوار برود، خداوند برای هر قدمی، ثواب یک حج با مناسک آن و یک جنگ همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌نویسد.

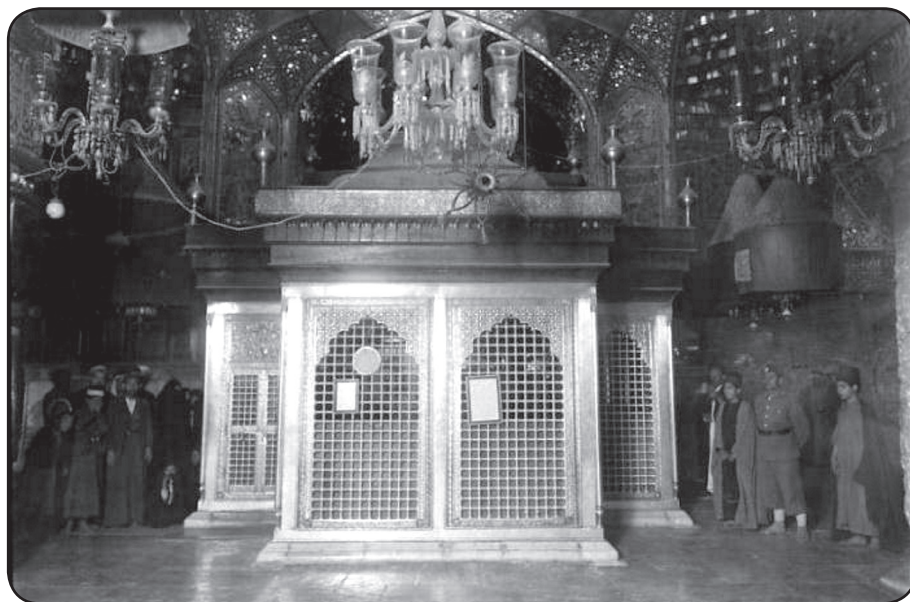
اینها پاداش هر قدم زائر است، و در روایت دیگر آمده که امام صادق علیه السلام فرمود: «من زار قبر الحسين فی یوم عرفه عارفاً بحقه، كتب له الف حجة مقبولة و الف عمرة مقبولة»^{۴۴}؛ کسی که قبر مقدس امام حسین علیه السلام را در روز عرفه، در حالی که شناخت به حق او دارد زیارت کند، خداوند ثواب هزار حج و هزار عمره پذیرفته شده برای او می‌نویسد.

۳. روز عاشورا. عن ابی عبدالله علیه السلام قال: «من زار الحسين یوم عاشوراء و جبت له الجنة»^{۴۵}؛ امام صادق علیه السلام فرمود: کسی که امام حسین علیه السلام را در روز عاشورا زیارت کند، خداوند بهشت را برای او واجب خواهد کرد.

و در حدیث دیگر است: هر کس روز عاشورا قبر امام حسین علیه السلام را زیارت کند، همانند کسی است که در مقابل امام حسین علیه السلام در خون خویش غلتیده و شهید شده است.^{۴۶}

مؤمن هنگامی که روز عرفه به زیارت قبر امام حسین علیه السلام بیاید و از آب فرات غسل کند، سپس به طرف قبر آن بزرگوار برود، خداوند برای هر قدمی، ثواب یک حج با مناسک آن و یک جنگ همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌نویسد.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس قبر حسین بن علی علیه السلام را در روز عاشورا زیارت کند، مانند کسی است که خدای بزرگ را در عرش زیارت کرده است.

دسته هشتم

روایات بسیاری که بر زیارت حضرت در شب و روزهای خاصی تأکید می‌کند، مانند: شب و روز جمعه، شب اول ماه مبارک رمضان، و شب نیمه و شب آخر آن ماه، و نیمه ماه رجب، نهم ذی الحجه، روز و شب عید فطر و... که برای رعایت اختصار مقاله، از بیان آنها خودداری می‌شود و علاقه‌مندان می‌توانند به کتاب‌های مربوط مراجعه کنند.

آری، به سبب این همه ثواب و آثار و تأکید است که در روایات می‌خوانیم هیچ ملک مقرب و پیامبر مرسل نیست، مگر آن که از خدای متعال می‌خواهد اذن زیارت امام حسین علیه السلام را برایش صادر کند؛ پس پیوسته فوجی از ارواح انبیا و فرشتگان پایین می‌آیند و گروهی بالا می‌روند.^{۴۷}

در روایت دیگری امام صادق علیه السلام فرمود: میان قبر امام حسین علیه السلام تا آسمان محل رفت و آمد فرشتگان است.^{۴۸}

و در حدیث دیگر چنین می‌خوانیم: هر شب هفتاد هزار فرشته از آسمان فرود می‌آیند و پس از طواف خانه خدا و زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه و آله و امیر مؤمنان علیه السلام به زیارت قبر امام حسین علیه السلام می‌روند و قبل از طلوع خورشید به آسمان عروج می‌کنند.^{۴۹}

